

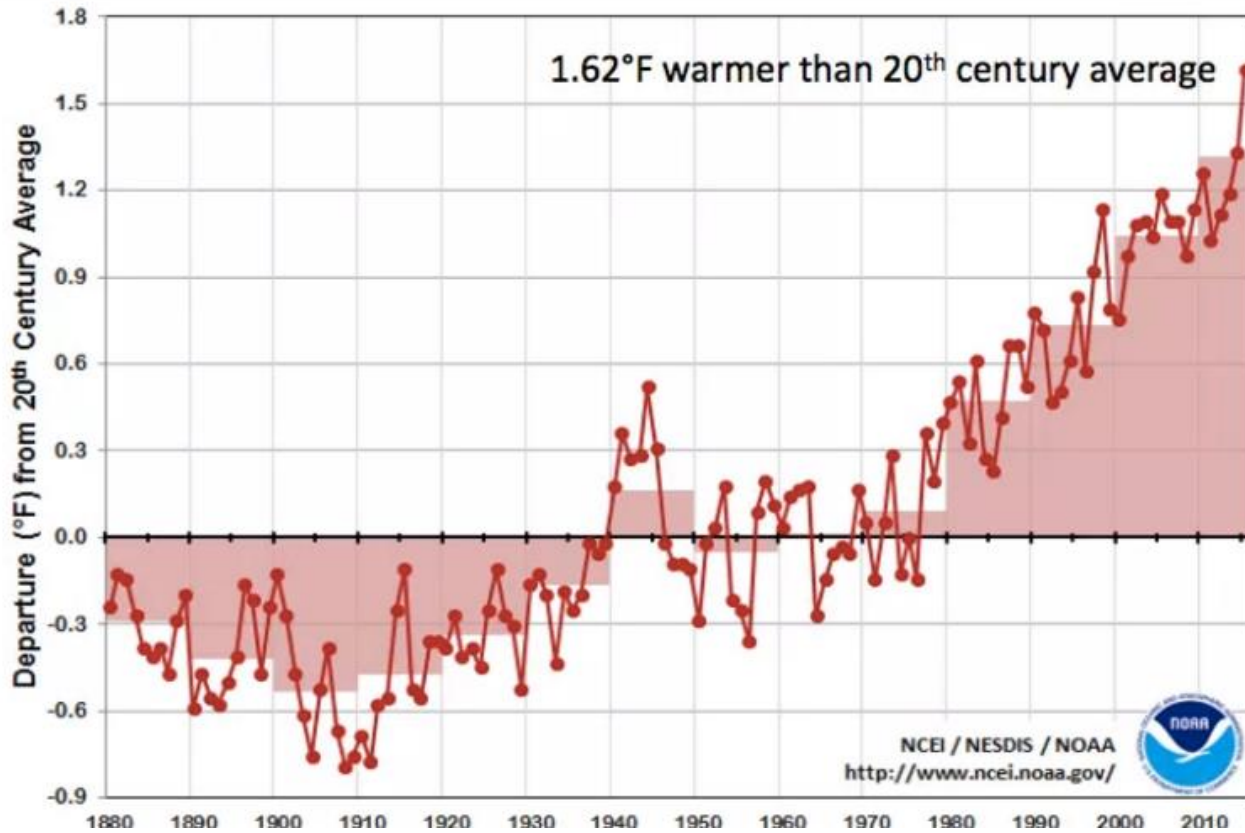
GELDERS
ENERGIE-
AKKOORD

Van oefening naar impact: volwassen lokaal klimaatbeleid

- 1.
2. **De urgentie**
3. **De kanteling van rollen**
4. **Macro ontwikkelingen /**

Uitdaging

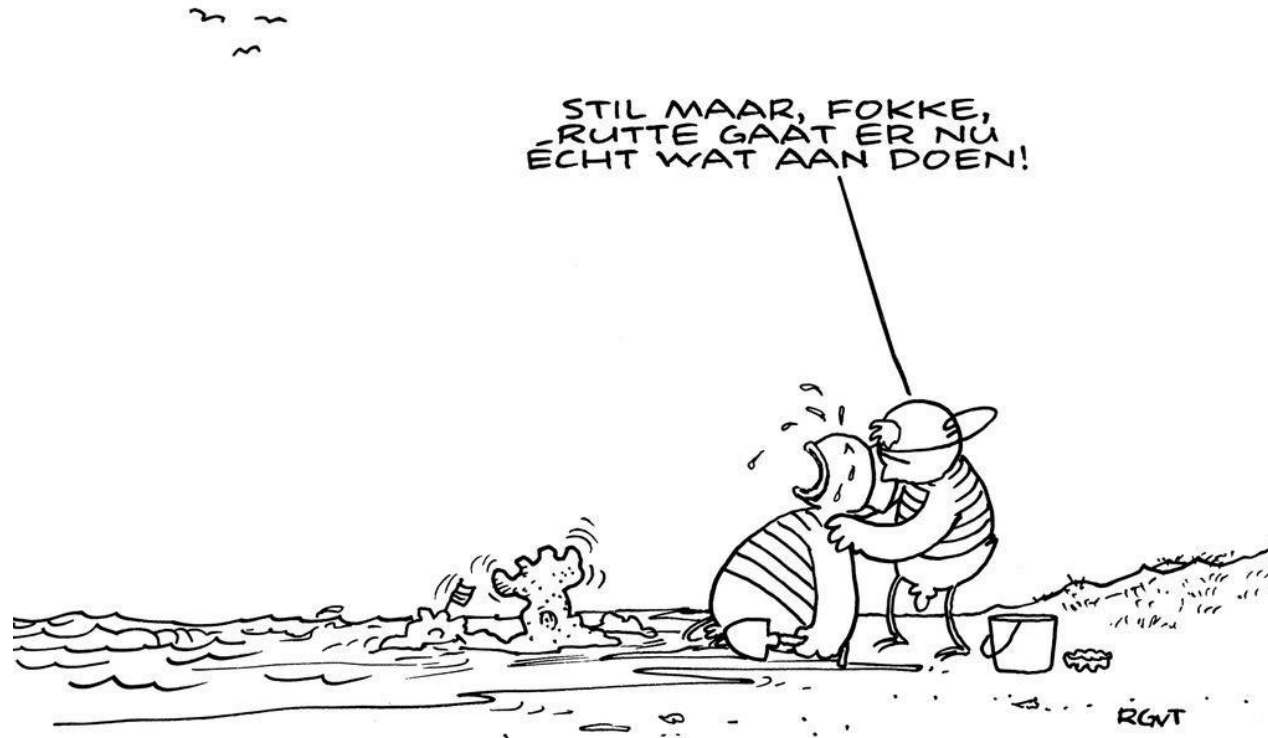
Global Temperature Time Series

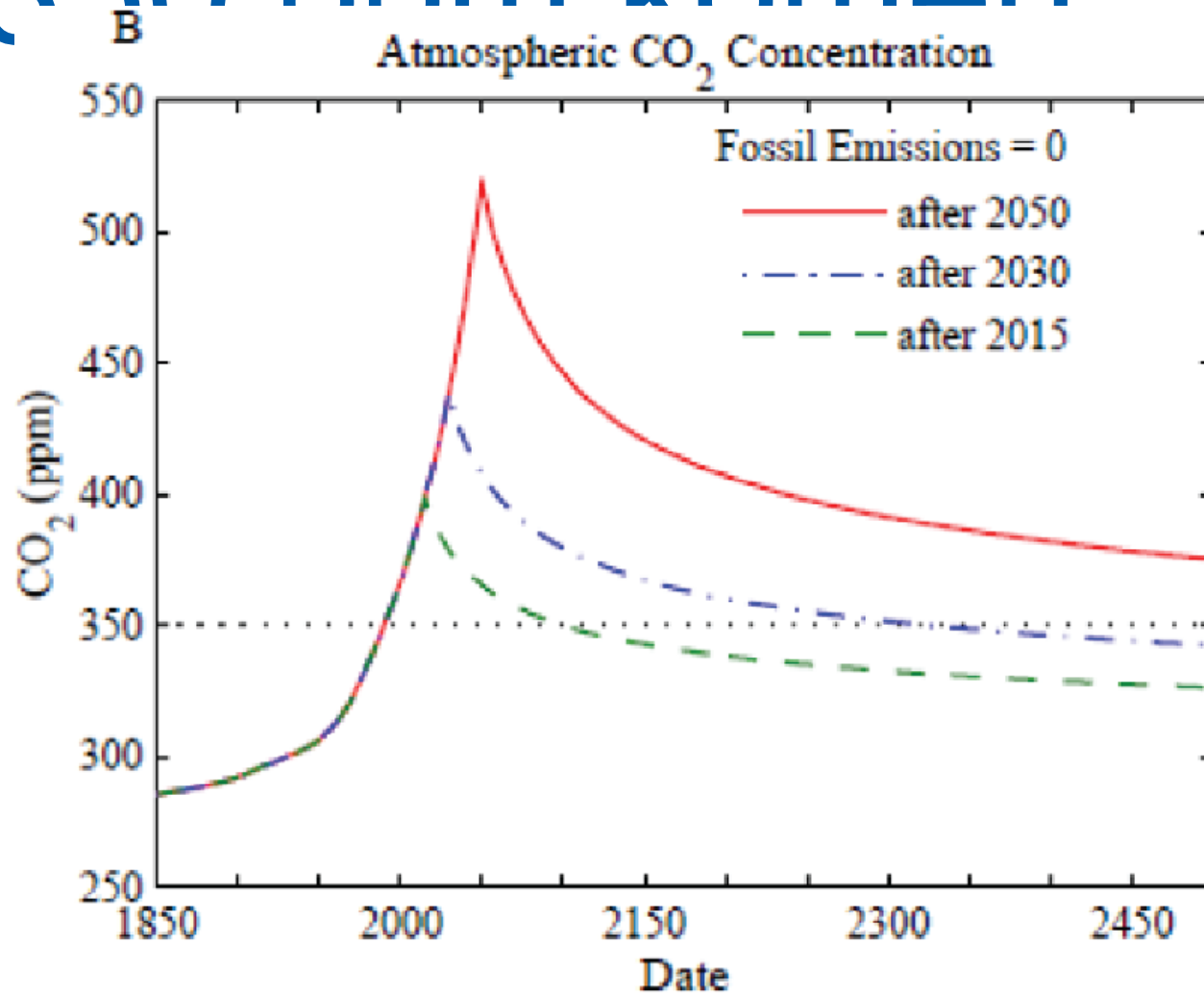
Uitdaging: bestuurlijk draagvlak

FOKKE & SUKKE

VESTIGEN HUN HOOP OP HET KABINET

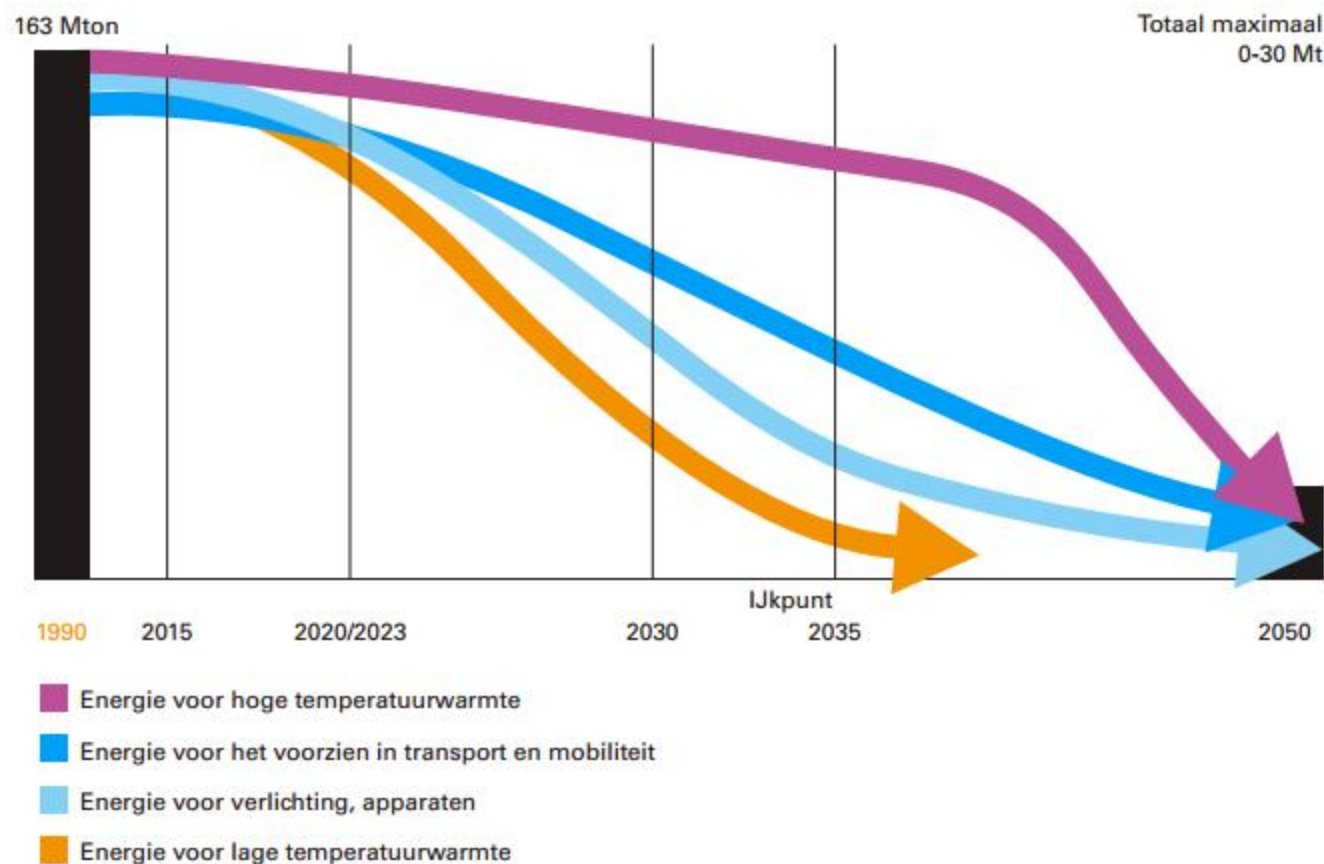

Uitdaging: onder de 350 ppm komen

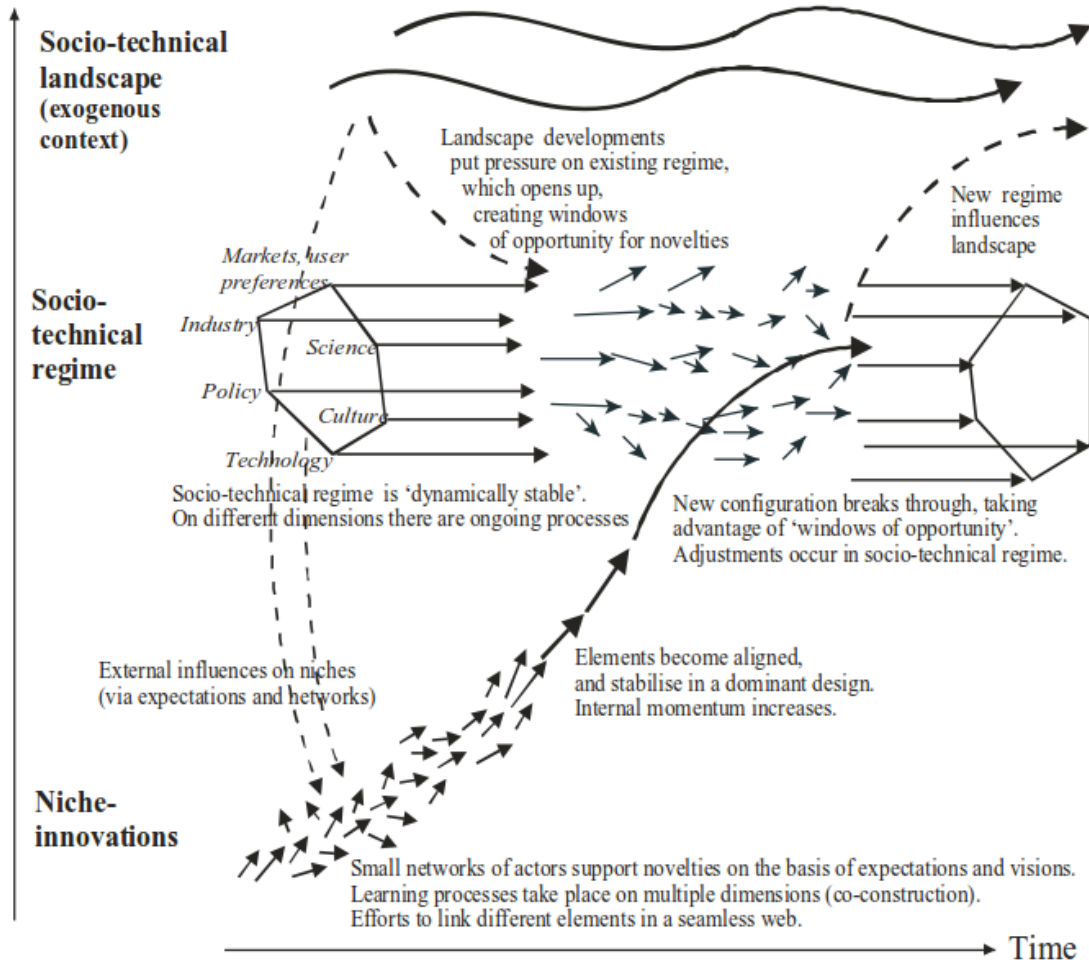
Uitdaging, snelheid maken

Figuur 4: Transitieopgave per functie van energie (buigpunten in de pijlen zijn indicatief).

Kanteling van rollen

Increasing structuration
of activities in local practices

het landschap voedt

nieuwe innovatie

JEREMY RIFKIN'S RECIPE FOR THE FUTURE

COLLABORATIVE COMMONS

ZERO MARGINAL COST SOCIETY

3RD INDUSTRIAL REVOLUTION
THE INTERNET OF THINGS

FOUNDATION OF CHANGE
COMMUNICATION | ENERGY | TRANSPORT

IDEAFAKTORY.COM

het landschap voedt niche-innovatie

Zon, wind, opslag, deelauto, ov-fiets, open source: cooperaties

Duurzame energiebronnen, deeleconomische ontwikkelingen: alleen investeringskosten, wijkeconomie, revolverend

Slimme netten, blockchain technologie, balanceren en zelfsturende feedback mechanismen

3d printer, autonome cooperatieve elektrische deelauto, 5G web, wikipedia, youtube, digitale radiokanalen

ergieakkord.nl

Ruim 170 partijen in 'gekanteld' ecosysteem (dus ook de regime spelers):

- 1) Ruim 400 mensen in co-creatieve werkomgeving
- 2) Netwerksturing als basis
- 3) Systemische innovatie (sociaal, technisch én financieel) sleutel

verduurzamen gebouwde omgeving

Uitdaging van Gelderland

18 jaar om 800.000 woningen in 1602 wijken met 2 miljoen inwoners van het aardgas af te krijgen én CO2 neutraal te krijgen

Binnen die uitdaging:

Marktfalen waaronder volstrekt gefragmenteerde markt

Daardoor renovatiekosten 2x te duur

Daardoor kwaliteit ver onder de maat

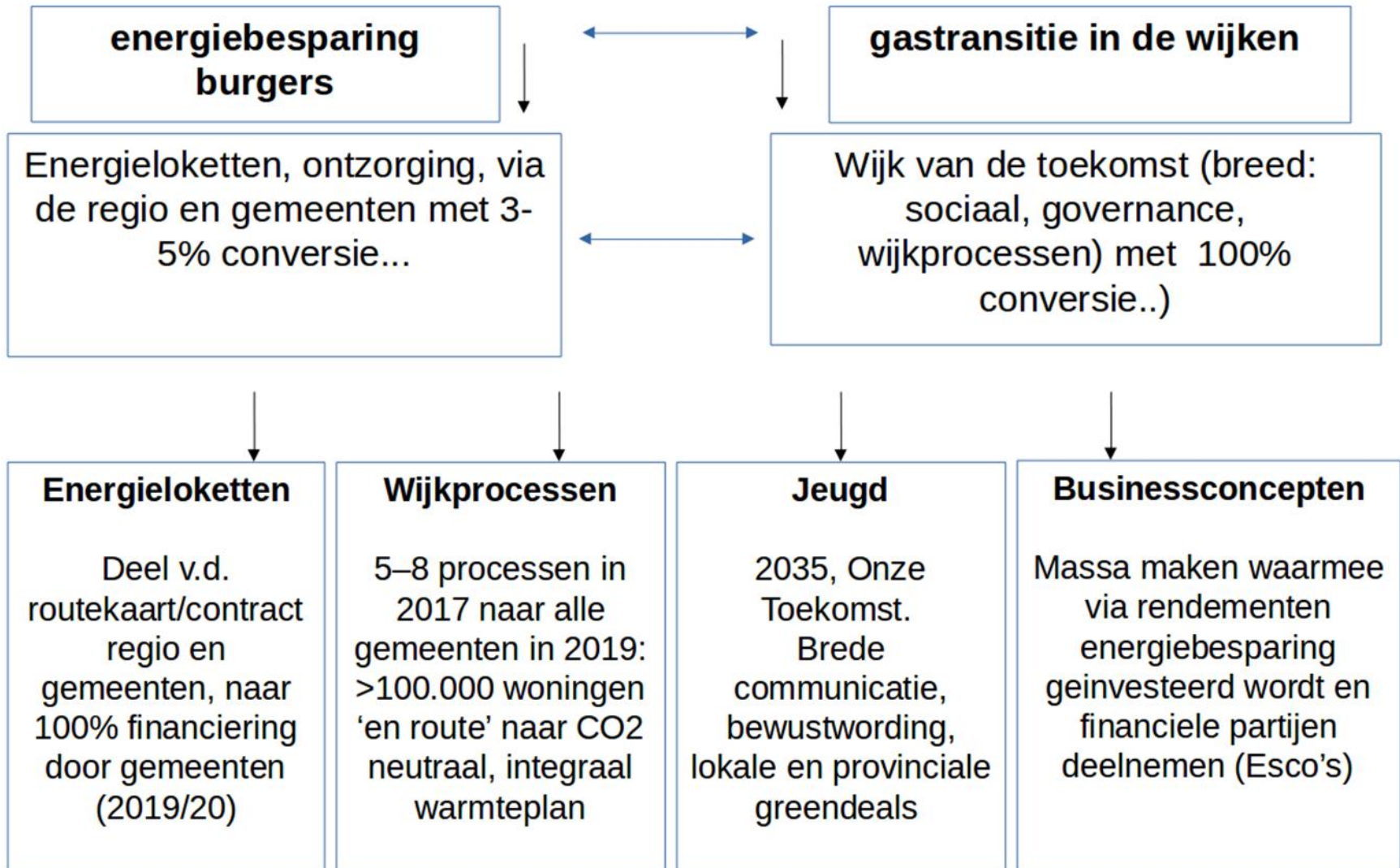
Oude economie op high marginal cost

Geen gedeeld eigendom (geen collaborative commo

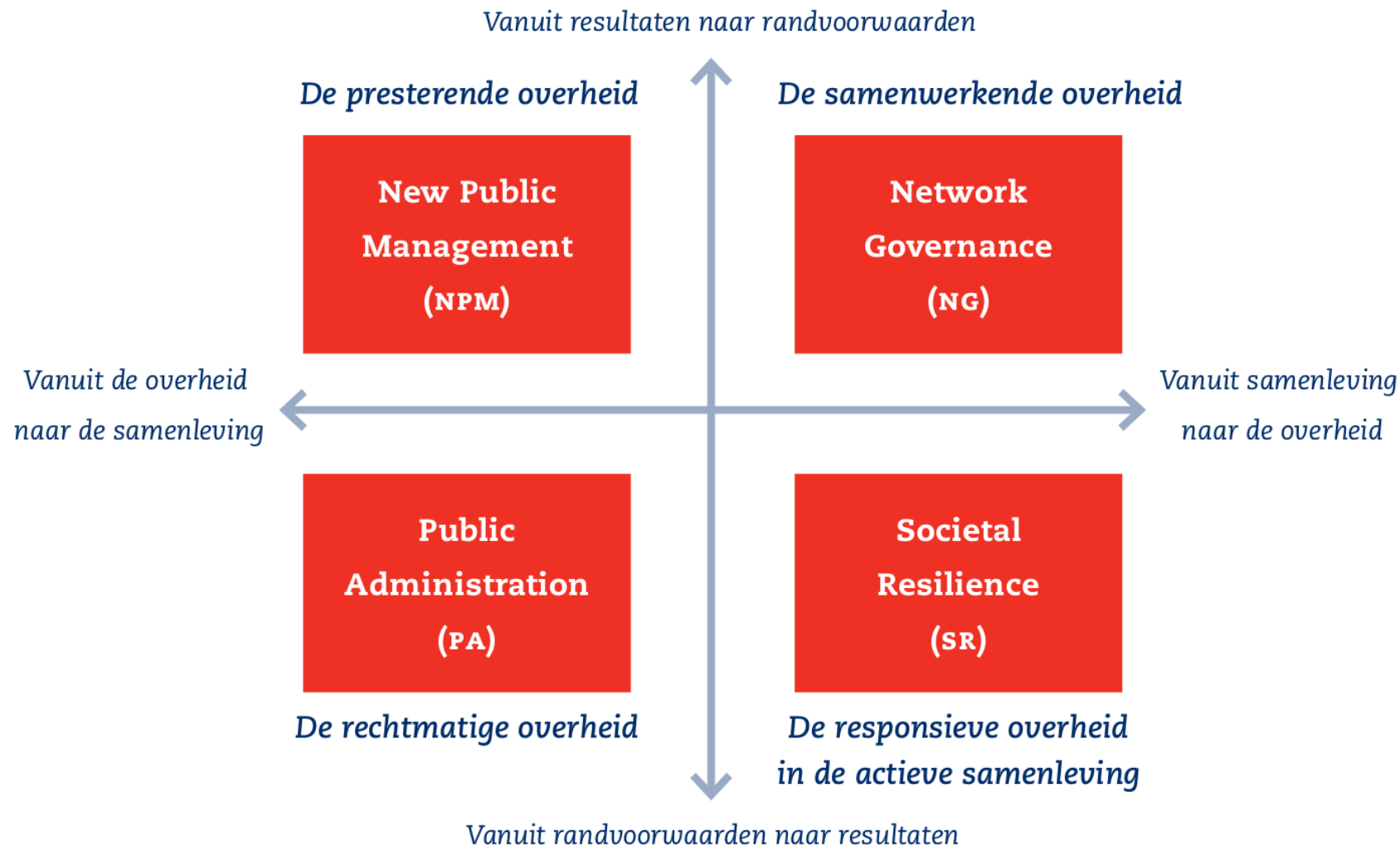
Ontwerpopgave via de achteruitkijkspiegel

Verduurzamen Gelderse woningen: zichtbaar, feestelijk, uitdagend

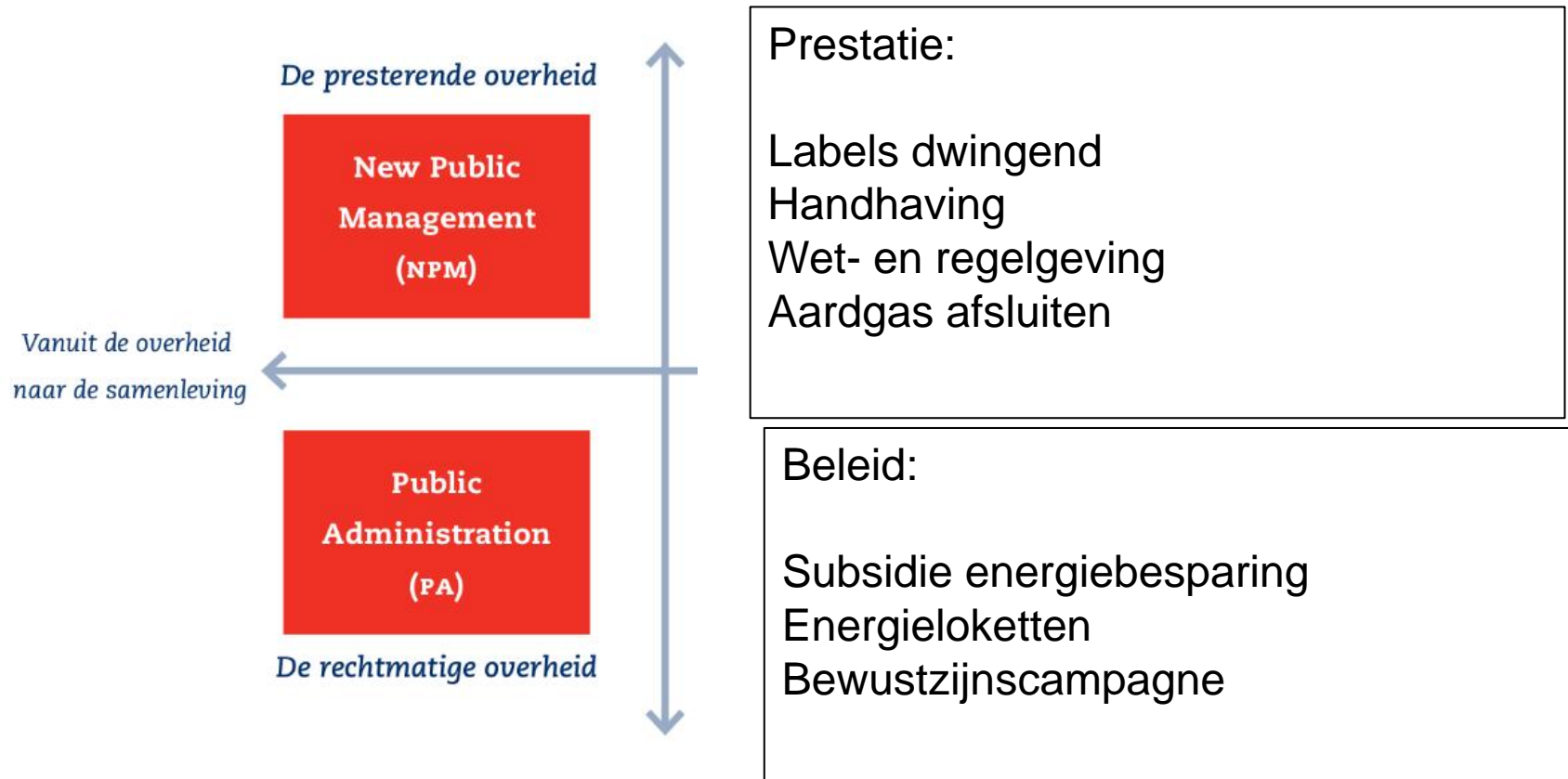

Rollen van de overheid

lokaal/regionaal klimaatbeleid

Aanpak dominante overheid

Naar voldragen lokaal klimaatbeleid

De samenwerkende overheid

**Network
Governance
(NG)**

Prestatie

Energiebestemmingsplannen vormgeven
Ambities delen en vastleggen
Gezamenlijk voorlichten
Carrot en stick methode

*Vanuit samenleving
naar de overheid*

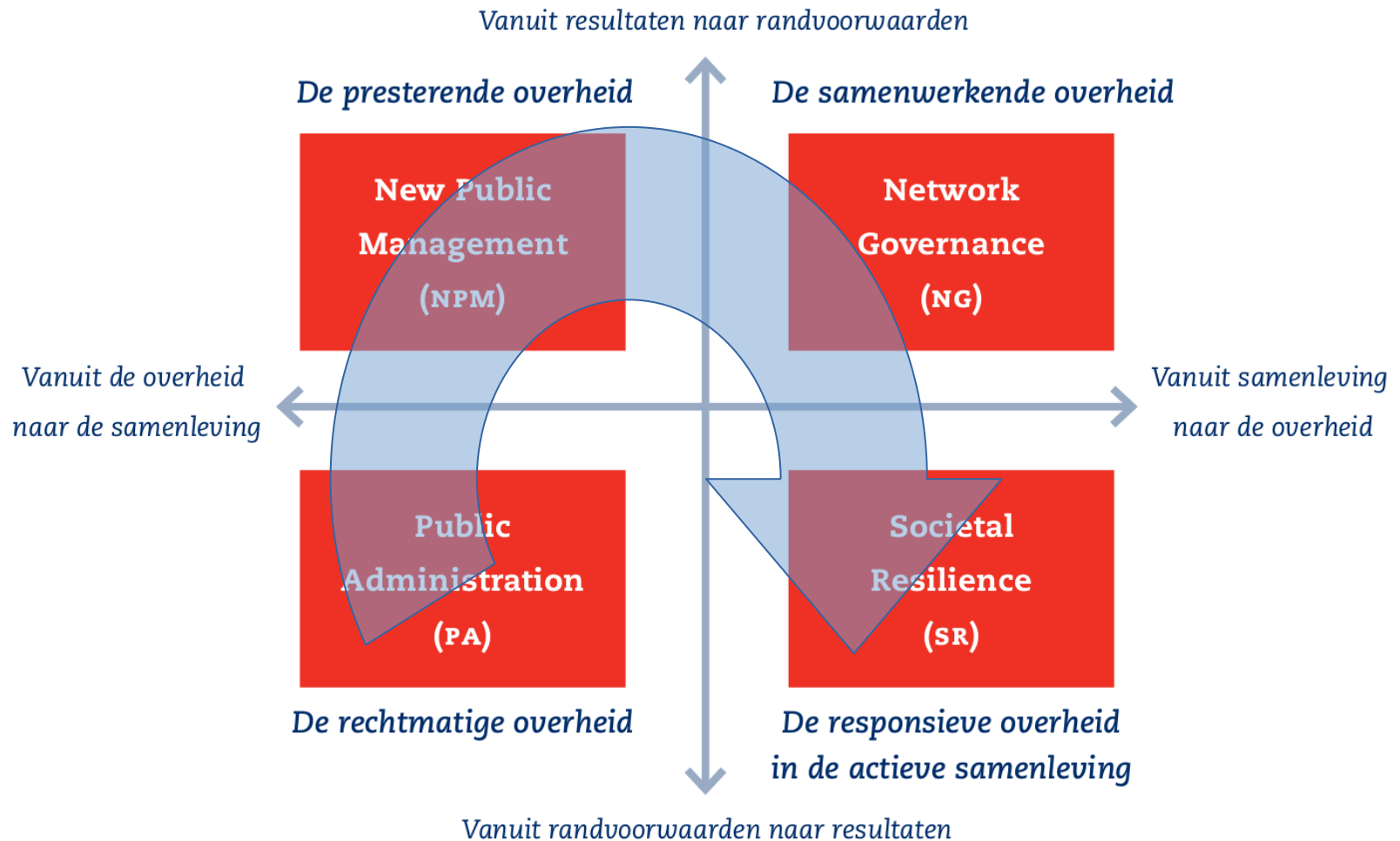
**Societal
Resilience
(SR)**

Beleid

Energiecoöperaties in positie brengen
Autonome wijkeconomie versterken
Wijkprocessen faciliteren
Markt positie bieden

*De responsieve overheid
in de actieve samenleving*

naar de responsive overheid in de actieve

overheid in de actieve samenleving

Hierarchie

Netwerk

Van: Energieloket en generieke doelstelling (energieneutraal 20...)

Naar: Centrum voor duurzame leefomgeving en uitvoeringsplatform

Ontwerpopgave van volwassen lokaal klimaatbeleid waarin rollen uit de vier kwadranten gewogen én in proces een plek krijgen

Parallel met andere beleidsterreinen met vergelijkbare (macro) problematiek:

Centrum voor Jeugd en Gezin

- Ook complexe rol overheid, individue/gezin, maatschappelijk middenveld en markt
- Ook gericht op versterking van de actieve samenleving
- Ook in een beweging van dominante overheid naar zelfstandige interventies en beleid

volwassen centrum voor de duurzame

Uitgangspunten:

- 1 Vraaggericht werken
- 2 Versterken van de eigen kracht van jeugdigen, gezinnen en hun sociale omgeving
- 3 Eén gezin, één plan

Twee opdrachten voor het Centrum voor Jeugd en Gezin:

- 1 Het realiseren van een dekkend (basis)aanbod van informatie, voorlichting en algemene en preventieve opgroei-en opvoedsteun inclusief de jeugdgezondheidszorg
- 2 Het waarborgen van een sluitende keten, zodat risico's en problemen rond gezondheid, ontwikkeling, opgroeien, en opvoeden tijdig en effectief worden gesignaleerd en aangepakt

het antwoord
op vragen over
opvoeden
en **opgroeien**

- Het realiseren van een volledig aanbod van informatie, modellen, businesscases en prestatie zekerheid voor het verduurzamen van wijken in hun samenhang.
- Daarbij het borgen van de samenwerking, zodat marktfalen beantwoord wordt en renderende en revolverende geldstromen uit duurzame businesscases de wijk economie én wijkduurzaamheid versterken.

Duurzame Leefomgeving

Kerntaken

- In brede samenwerking en in samenhang toeleiding van wijkprocessen naar aardgastransitie/verduurzaming
- Ondersteunen van deze processen met voorlichting, advies, informatie en hulp
- Integrale aanpak en advisering organiseren
- Monitoring en transparantie garanderen
- Ondersteuning partijen in het zelfstandig vormgeven van rollen en taken in de wijkprocessen

Centrum voor Duurzame

- # Leefomgeving
- Vraaggericht werken
 - Klantversterkend werken
 - Omgevingsgericht werken
 - Samenwerkingsgericht werken
 - Werken in een netwerkorganisatie

Centrum voor Duurzame Leefomgeving

- Financiering: Kerntaak gemeente
- Governance: Wethouder zit voor, in een platform van netwerkparticipanten, rapporteert aan de raad
- ‘Markt’ en ‘Maatschappelijk Middenveld’ voeren hun specifieke eigen taken uit, zijn deel co-creatie
- Energiebestemmingsplannen, per wijk én voor gemeente vormen samenhangend kader
- Beslismodellen (van wijk tot woning) vormen basis besluitvorming wijken. De wijk beslist na goed bewonersproces
- Businessmodellen maken het mogelijk te verduurzamen op basis van rendement op de energiebesparing
- Verevening van negatieve en positieve businessmodellen zorgen dat alle wijken renderend mee kunnen.

Businessmodellen en overheid

Businessmodellen maken het mogelijk te verduurzamen op basis van rendement op de energiebesparing

Energiedienstenbedrijven (Energy Service Companies, Esco's)

- Volledige ontzorging (dienst is verlichting, verwarming, comfort)
- Verzekerde kwaliteit
- Voor hetzelfde óf minder dan huidige energierekening

Op basis van meerjarig business/investeringsplan woning

- Waardevermeerdering vastgoed
- Na investeringsperiode sterke daling maandlasten
- Sterke potentie revolverende investering in wijkeconomie
-

Initiatief moet bij overheid liggen (rendement té laag voor markt, borging rendement/revolverend karakter/kwaliteit overheidstaak).

Verevening/nivellerin g en overheid

- Planning businessmodellen maakt het mogelijk te verevenen tussen gebieden/wijken

Gemiddelde rendement is voldoende voor verduurzaming in 18 jaar.

Ongelijkheid tussen gebieden is de grootste uitdaging. Energiearmoede en waardedaling gebieden wezenlijke thematiek.

Gemeentelijke taak (governance en kerntaak): Gelijke behandeling en kwaliteitszorg.

Iedereen heeft het recht op duurzame woningen voor een betaalbare prijs

Volwassen beleid

**Iedereen heeft het recht op duurzame woningen
voor een betaalbare prijs**

werk in uitvoering
REVOLUTIE
toekomst blijft bereikbaar